

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no
Avgis elektronisk

Dato: 02.05.2023
Vår ref.:
Deres ref.: 17/4161

Høringsvar – Finanstilsynets forslag til forskrift om formidling av lån og forslag til endringer i finansforetaksforskriften

1. Innledning

Finans Norge viser til Finansdepartementets brev av 21.03.2023 der Finanstilsynets høringsnotat av 01.03.2023 med forslag til forskrift om formidling av lån og endringer i finansforetaksforskriften sendes på høring.

2. Finans Norges hovedsynspunkter

Finans Norges hovedsynspunkter:

- Ulike typer aktører som driver virksomhet innenfor samme område, bør reguleres på samme måte fra myndighetenes side så langt det er mulig – uavhengig av hvilke aktører og i hvilken form tjenestene tilbys i markedet
- Forbudet mot formidling av lån til forbrukere gjennom folkefinansieringsplattformer bør utsettes
- Departementet bør avklare nærmere hva som anses som formidling av lån
- Små aksessoriske låneformidlere bør unntas fra revisjonsplikten
- Departementet bør fastsette en romsligere overgangsperiode

3. Grunnleggende prinsipper for Finans Norge

Innledningsvis vil Finans Norge peke på at når ulike typer aktører driver virksomhet innenfor samme område, bør aktørene reguleres på samme måte fra myndighetenes side så langt det er mulig – uavhengig av hvilke aktører og i hvilken form tjenestene tilbys i markedet. Valg av salgskanal eller produktutforming bør ikke medføre at virksomheten eller produktet underlegges ulik regulatorisk behandling, med mindre forskjellene medfører ulik risiko enten for virksomheten eller for kunden.

Finans Norge støtter videre at sentrale elementer av forbrukervern ikke bør avhenge av hvem som står for formidlingen av lånet eller type salgskanal. Regelverket må sikre at forbrukerens sentrale interesser ivaretas. Samtidig er det viktig for næringen at regelverket til enhver tid åpner for og gir rom for nye innovative løsninger som kan bidra til utvikling av finanstjenestene. Regelverket bør også klart utpeke hvem som er ansvarlig for oppfølging av de ulike pliktene.

4. Formidling av lån til forbrukere gjennom folkefinansieringsplattformer

Finanstilsynet har foreslått en endring i finansforetaksforskriften § 2-18 som vil innebære et forbud mot folkefinansieringsplattformer av formidling av lån til forbrukere.

Finanstilsynets argumentasjon for forslaget er begrunnet i lovtekniske hensyn og basert på en konsekvens av tolkning av låneformidlingslovens ordlyd, uten at det er gjort noen vurdering av de praktiske- og markedsmessige konsekvensene av forbudet. De praktiske- og markedsmessige konsekvensene av forbudet er heller ikke vurdert i forarbeidene til låneformidlingsloven. Utformingen av låneformidlingsloven § 7-6 er basert på et krav i boliglåndirektivet om at boliglån skal ytes av foretak underlagt en godkjennelsesordning. Siden den norske låneformidlingsloven er gitt generell anvendelse på alle typer lån og ikke bare boliglån, får det norske kravet langt større virkninger enn det boliglåndirektivet har som formål.

Det å bruke EU-lovgivning, slik som boliglåndirektivet, som argument og grunnlag for å forby virksomhetstyper på andre områder, er etter Finans Norges syn, lite heldig. Særlig når dette skjer uten en grundig utredning og konsekvensanalyse. Finanstilsynets forslag om virksomhetsforbud for allerede etablerte virksomheter som yter andre lån enn boliglån til forbrukere, fremstår som forhastet. Etter vår forståelse har EUs arbeid til nå ikke på noen måte indikert at EU ønsker å forby slike folkefinansieringsplattformer.

Som påpekt i tidligere hørings svar av 27.09.2019 til gjennomføring av deler av boliglåndirektivet, viser vi til at det er behov for å vurdere om det bør komme en særskilt konsesjonstype for lånebaserte folkefinansieringsplattformer, og ikke en fellestillatelse for all låneformidling. Etter Finans Norges vurdering fremstår dette behovet som enda tydeligere basert på Finanstilsynets forslag i foreliggende hørings sak.

Finans Norge mener derfor at denne delen av forslaget i høringsnotatet hva gjelder andre lån enn boliglån, bør utsettes frem til behandlingen av Verdipapirlovutvalgets utredning, og man samtidig har sett resultatet av EUs arbeid med å endre forbrukerkredittdirektivet. En grundig utredning fra Verdipapirlovutvalget med utgangspunkt i forventede nye EU-regler er en forutsetning for et godt og helhetlig regelverk knyttet til folkefinansiering. En innføring av bare deler av direktivet hindrer både lovgiver og høringsinstansene i å få en helhetlig oversikt og samtidig se konsekvensene av den samlede reguleringen på området.

I høringsbrevet har departementet bedt om høringsinstansenes tilbakemelding på overgangsperiode knyttet til dette forslaget.

Finans Norge mener at en lang overgangsperiode i påvente av Verdipapirutvalgets utredning, ikke vil avhjelpe de øyeblikkelige effektene som inntreffer ved vedtakelse av et slikt virksomhetsforbud. Folkefinansieringsplattformene som formidler lån som ikke er boliglån til forbrukere, vil med bruk av overgangsperiode fremstå som en virksomhet på «lånt tid». Konsekvensen er at virksomhetenes aktualitet både for investorer og låntakere vil reduseres. I verste fall vil virksomhetene være nødt til å legge ned, inntil forslaget fra Verdipapirlovutvalget er ferdigbehandlet. Etter Finans Norges syn er dette en alvorlig konsekvens som ikke fremstår som nærmere vurdert av lovgiver.

Finans Norge mener at de sentrale forbrukerinteressene bak låneformidlingsloven kan ivaretas ved at de aktuelle plattformene underlegges de samme reglene som andre låneformidlere, inntil Verdipapirlovutvalgets utredning er ferdigbehandlet.

5. Behov for avklaring av hva som anses som formidling av lån

Finans Norge mener at det er behov for at det i forskrift avklares nærmere hva som anses som formidling av lån i låneformidlingsloven.

Etter låneformidlingsloven § 1-1 første ledd gjelder låneformidlingsloven virksomhet som består i «ervervsmessig formidling av lån». En nærmere presisering fremgår av Prop.2 L (2022-2023) side 46 der det heter at «Med ervervsmessig formidling menes at formidlingen må skje mot godtgjørelse, enten i form av penger eller annen form for økonomisk fordel, jf. boliglånsdirektivet artikkel 2 nr. 5.»

Til tross for presiseringen i forarbeidene, er det fremdeles uklart i hvilke tilfeller det foreligger «ervervsmessig formidling av lån», fordi det ikke er gjort noen nærmere avklaring av begrepene «formidling» og «lån». Til sammenligning er forsikringsformidling både positivt- og negativt avgrenset i forsikringsformidlingsloven § 1-3.

Finans Norge mener Finansdepartementet bør vurdere å avklare nærmere innholdet i «ervervsmessig formidling av lån» i tråd med løsningen som er valgt i forsikringsformidlingsloven § 1-3.

Finans Norge peker også på at det er uklart hvilke ansatte som anses å «formidle(r) boliglån eller gir råd om boliglån» og som dermed omfattes av kompetansekravene etter låneformidlingsforskriften § 4-2. Omfattes alle ansatte i verdikjeden (eksempelvis kundeservice), eller kun de ansatte som gir kundene personlige anbefalinger knyttet til boliglånet (eksempelvis rådgivere). Finans Norge peker i den forbindelse på at det må være forholdsmessighet mellom kompetansekravene og den konkrete stillingen den ansatte har.

6. Aksessoriske låneformidlere

I høringsnotatet foreslås det flere plikter for aksessoriske låneformidlere. Aksessoriske låneformidlere er en sammensatt gruppe hvor forbrukerens behov for, og krav på beskyttelse vil kunne variere. Vi mener at forslagene i for liten grad tar hensyn til den sammensatte gruppen. Generelt vil vi peke på at forslagets konsekvenser for finansagenter for andre lån enn boliglån til forbrukere, vil kunne påvirke bransjer innenfor detaljhandel. Her mangler høringsnotatet en forsvarlig utredning og konsekvensanalyse. Vi vil også særlig peke på følgende forhold:

- *Krav om registrering utløser revisjonsplikt etter revisorloven*

Låneformidlingsloven krever at aksessoriske låneformidlere er registrert i Finanstilsynets virksomhetsregister for å kunne drive låneformidling, jf. låneformidlingsloven § 2-4. Kravet om tilsyn utløser samtidig en revisjonsplikt etter revisorloven. Revisorloven § 2-1 annet ledd bokstav d underlegger alle foretak mv. som det føres tilsyn med etter finanstilsynsloven § 1, revisjonsplikt. Etter finanstilsynsloven § 1 nr. 13 skal det føres tilsyn med låneformidlingsforetak.

For en rekke små aksessoriske låneformidlere vil kravet om registrering innebære at de nå underlegges en revisjonsplikt de ikke har hatt tidligere.

Revisjonsplikten reiser både kostnadmessige- og konkurransemessige spørsmål. En revisor kan koste opp mot 50 000 kroner per år. For at det skal være kostnadmessig forsvarlig for små aksessoriske låneformidlere å bære en slik kostnad, må provisjonen ved låneformidlingen være av en viss størrelse. For små aksessoriske låneformidlere, som f.eks. mindre bilforhandlere, kan hensikten med provisjon

som ekstraintekt falle bort dersom de pålegges kostnader knyttet til revisor. Det at f.eks. mindre bilforhandlere ikke lenger vil finne det kostnadmessig forsvarlig å formidle lån til sine kunder, vil kunne utgjøre en konkurransemessig ulempe. Regelverket vil dermed kunne oppfattes som en favorisering av de større bilforhandlerne.

Til sammenligning gjør revisorloven § 2-1 annet ledd bokstav a unntak fra revisjonsplikten for små aksjeselskaper etter aksjeloven § 7-6. Det samme gjøres for andre regnskapspliktige, jf. revisorloven § 2-1 annet ledd bokstav e. Det er imidlertid ingen unntakshjemler hverken i revisorloven eller låneformidlingsregelverket som unntar små foretak, herunder små aksessoriske låneformidlere fra revisjonsplikten.

Finans Norge ber Finansdepartementet vurdere hjemmel i revisorloven eller låneformidlingsregelverket for å unnta små aksessoriske låneformidlere fra revisjonsplikten. Dette er det samme problemet som vi pekte på i brev av 10.06.2022 til departementet hva gjelder aksessoriske forsikringsformidlere.

7. Ikrafttredelse og overgangsregler

Finans Norge vil generelt peke på ulike låneformidlers generelle behov for å tilpasse seg regelverket. Det samme behovet vil finansforetakene ha, selv om regelverket ikke gjelder finansforetakene direkte. Finansforetakene vil måtte følge opp at deres låneformidlere tilpasser seg regelverket og bl.a. sørge for systemer for opplæring av aksessoriske låneformidlere, slik at disse tilfredsstiller kompetansekravene. Dette vil kreve tilstrekkelig med tid og en overgangsperiode på ett år etter en snarlig ikrafttredelse, fremstår som knapt.

Dersom den foreslåtte endringen i finansforetaksforskriften § 2-18 ikke utsettes i påvente av Verdipapirlovutvalgets utredning, ber Finans Norge om at det fastsettes en langt romsligere overgangsperiode slik at det er tilstrekkelig med tid til at Verdipapirlovutvalget får fremlagt sin utredning med påfølgende høring og behandling. En romslig overgangsperiode bør også sikre at markedsaktørene får tid til å tilpasse seg et nytt regelverk, uten at de kommer i tidsnød.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Nils Henrik Heen
Juridisk direktør

Dennis Obeng
Advokat